

Naše zahteve smo postavili tako, da nam zgodovina ne bo mogla ničesar očitati, da smo izkoristili položaj zmagovalca v vojni in zahtevali nekaj, kar ni v popolnem skladu z načeli resnične demokracije, nacionalne svobode in samoodločbe.

E. Kärdeji

Jugoslavija brani naše pravice

23. julija bo na mirovni konferenci v Parizu jugoslovanska delegacija s tovarišem Kardeljem na čelu sodelovala pri sklenitvi mirovnih pogodb z vsemi satelitskimi državami Italije, Finsko, Madžarsko, Bolgarijo in Rumunijo. Na konferenci bodo zastopane vse države, ki so se udeležile vojne proti nacifasizmu. Teh držav je v resnici 22, zastopanih pa bo le 21 držav. Izostala je Albanija, ker je nekatera država do danes še niso priznale. Tudi v organizaciji združenih narodov Albanija še ni bila sprejeta, kljub temu, da je njena borba proti nacifasističnemu okupatorju dobro poznana; iste države pa, ki Albanijo osparavajo svojo pravico članstva v organizaciji združenih narodov, si na vse mogoče načine prizadevajo, da bi bivšega napadalca Italije čimprej sprejeli v isto organizacijo, kjer se niso našli prostora za njeno žrtve.

Nedvomno pa je največji aban mirovne konferenci dejstvo, da bo Jugoslavija pred vsemi zavezniki morala braniti svoje upravičene zahteve, in to proti stališču nekaterih zaveznikov, ki hočejo, ne le pri zvezi, ampak celo nagraditi njeno napadalca Italijo. Naše atlantske listine so sicer objavljene in obsevaljane, a na njih se ne morejo sklicevati ti satelitski narodi, ki so s svojo napadalo politiko dokazali, da jim je njihova obsevaljane vsebinsko popolnoma tuja; in v kolikor se danes, po porazu, sklicujejo nanje, delajo to le z namenom, da bi se izognili posledicam svoje napadale politike. V takih primerih se mora naša samoodločba narodov izkazati na celotni varnosti, ki predstavlja osnovno pravico narodov, žrtve imperialistične napadale. Zgovoren dokaz tega je Vzhodna Prusija, Poljska, ki je na Odr, strateške karte na francosko-italijanski meji, vprašanje Porenja in Forjura, Schleswig-Holstein in Ni nobena dvoma torej, da napadale država pravilno zahteva take meje, ki jo je obvarovali pred bodov napadi. Isto pravico bi imeli Italijanci zahtevati strateške meje, ne glede na etnični sestav zahtevanega ozemlja. In v tem primeru bi nobeden zaveznikov ne mogel ugovarjati njeni zahtevi, zlasti če pomislimo, da je protislovenski imperialistični smer italijanski imperialistični zahtevi Italijanskega tiska).

V našem primeru ne gre za strateške zahteve, Jugoslavija ne zahteva strateške meje, ampak samo to, kar zahteva vsa ljudstva. Samo. Juoslavija ne v vprašanju Julijanske meje in Trasta ne po. In Italija stališče zmagovalca v vojni postavlja svojih zahtev na svojo pravico, temveč le na pravico tukajšnjega prebivalstva, ki mu ni nihče ne more vzeti državnih pripadnosti, ampak pravo države, da pridemo torej do tega, da je Jugoslavija - država, ki je zaradi svojega doslednega in uspešnega zaveznika, ki sodeluje pri sklenitvi mirovnih pogodb z bivšimi satelitskimi državami - postavila temeljni doli delo, da mora odločiti doli delo mirovne pogodbe z Italijo, ki se nanaša na celotno severno-zapadno mejo, in je dejansko njenega? V tem je dejstvo absurd mirovne konferenci.

Antifasistično prebivalstvo Julijske krajine in Trsta pravilno izkazuje, da to, da bi izkoristili položaj zmagovalca v vojni in zahtevali nekaj, kar ni v popolnem skladu z načeli resnične demokracije, nacionalne svobode in samoodločbe.

Kako je položaj po 13. mesecih Zaveznike vojaške uprave? Kljub protidemokratskim ukrepom na škodo antifasističnega ljudstva Julijske krajine in Trsta in kljub možnosti, ki jih je v tem razpoložljivi fašizem spričo enipristanosti Zaveznike vojaške uprave, se položaj v bistvu v ničem ne spreminja. Italijanstvo je si sicer koncem junija in začetkom julija t. l. pokazalo svoje fasistično vedenje, antifasistično ljudstvo tostran francoske črte in onstran nje pa mu je s splošno stavko zaprlo sapo.

Kako pridemo do tega, da mora zavezniki slovensko in italijansko antifasistično ljud-

Pariški sklepi nasprotujejo vsem zavezniskim izjavam v zadnji vojni

Beograd, 22. Tanjug. — V današnji "Politiki" je napisal dr. Jozef Vilfan, član jugoslovanske delegacije v Parizu, članek, v katerem poudarja, da Jugoslavija ne more sprejeti sklepov pariske konferencie glede njenih meja v Italijo, ker so ti sklepi nasprotujo vsem zavezniskim izjavam v zadnji vojni. Nadalje poudarja Vilfan, da so sklepi pariske konferencie nasprotujo vsem zavezniskim izjavam v zadnji vojni. Nadalje poudarja Vilfan, da so sklepi pariske konferencie nasprotujo vsem zavezniskim izjavam v zadnji vojni.

Na podlagi tega sklepa bi morala meja slovenski na narodnostnem nabele, tako da bi kolikor mogoče malo prebivalstva ostalo pod tuj vladavino. Nasprotno Italiji, ki po prvi in po drugi svetovni vojni zahteva, da to ozemlje, ne toliko iz ekonomskih in geografskih razlogov, temveč iz etničnih razlogov, ostane njeno državo ozemlje, zahteva Jugoslavija izključno etnično mejo. Iz teh razlogov je Jugoslavija lahko sprejela londonski sklep, toda ne more sprejeti našega, po katerem se je to ozemlje ločilo v Parizu, in kakor so ga tam utemeljevali. V zvezi s tem pita dr. Vilfan, da ni bilo dolobno, kje se nahaja ta etniška črta, in so zato poslali izvedence na lice mesta, da jo določijo.

Niso objavili, na kakšen način odgovarjajo predlagane meje etnični črti in kakor so v nekaterih primerih odstopili od tega načela. Samo tak način reševanja tega vprašanja bi omogočil pravilne razgovore. Samo tako bi se od strani vsa, da pri postavljanju.

Ako je kdo s posebno bolečino občutil krivico Bidaultovega, na pariski konferenci sprejetega predloga, ki popolnoma brez potrebe reže čisto slovenske predele od svojega matičnega ozemlja, gotovo so bili to Brdi, Ravno Brda so bila znana po junstvu svojih prebivalcev v narodno osvobodilni borbi in ni jih brez razloga imenovali oni belogardiistični list, čigar dediščina je sedaj prevzel "Slovenski Primorac", spartizanski raj. Najboljše je udarna četa vsakega IX. korpusa, ki je poglaval v irak centralno industrijskega toka za Gorisko, zavezala Fevme in druge okupatorjeke postojanke tik Gorice, je bila briska in je imela svoj stalni sedež ravno med Steverjanom in Cerovom, obema vasmi, katere je zdaj Bidaultova četa oddelila od Jugoslavije. Brda so dala 241 mrtvih, preko 100 pogrešenih in nad 105 talcev kot žrtve za narodno osvoboditev. In zdaj? Prav vas, katere so največ žrtvovala, so odrezane od svoje domovine in zopet dolobene na tako strašno sužnost pod italijanskim imperializmom. Steverjan, Cerovo, V. polje, Nebo so stoddotno slovenski kraji. V Hruševljah in Nebem je porušeni naš dve tretini hiš. Toda briske vadi so kaznovane za svoje junstvo s tem, da jih skušajo ponovno izročiti na milost in nemilost rimskim gospodarjem. Niti najmanj se za to ne čudimo, da Brda niso spoznamo za to usodo in jo Brdi odločno odklanjajo ter so pripravljene na borbo do skrajnosti s vsem junstvom, ki so ga že dokazali za časa partizanskih bojev, do popolne osvoboditve svojega domaćega ozemlja.

29. JULIJ NE SME POMEMITI NAŠE SMRTI

Silen množičen protest proti Bidaultovi črti v Števerjanu

zani, večina v vojaških uniformah, ki so jih nosili za časa borbe, proti okupatorju. Med njimi so bili tudi častniki in funkcionarji ter borci s kolejankami in reševalci iz hrabrosti in borbeni zaslugi. Vsi ti fantje so se borili, da bodo njihovi domači kraji pripadali Jugoslaviji. Zato so tudi v nedeljo prišli na ta pravoslavni ljudski tabor, da vsemu svetu izpričajo svojo odločnost v borbi za svojo svobodo.

Tisoč vojakov in vseh Brd in tudi nekaj Furianov iz nišine, ki so priselili bratski pozdrav ljudstva in na onstran zapadne Moravne črte, so se zbrali na obsebnem dvorišču, napolnili tudi okoli stoletje čiste in sosedno gostilno ter dvorano, v kateri se je pozneje vršila prireditev. Ko se je za nekaj časa vstal dež, so ljudje do zadnjega kotička napolnili velika dvorana, dvorišče in vse ostali prostor v okolici pa so kljub temu in izpraznili in gosti množica je kljub dežju s svojo navzočnostjo pokazala odločnost svojih zahtev.

JULIJ BELTRAM: Krivičnega sklepa ne bomo sprejeli nikoli

Zbrano množico je nagovoril tovariš iz kraja, ki je obrazložil namen tega ljudskega tabora pred mirovno konferenco v Parizu. Med drugim je dejal, da se bilje borba na življenje in smrt za naše priključitev, a katere edino bomo lahko rešili vsakega suženjstva. Podal je besedo tajniku okrožnega odbora SIAU za Gorisko, tov. Juliju Beltramu. Borno pozdravljen je začel tov. Beltram svoj govor na ljudskem taboru. "Ni slučaj", je dejal — "če smo se danes zbrali v tako velikem številu v Števerjanu, ki je ena izmed tistih junjskih vasi, ki bi jo po pariskih sklepih oddaljal od svojega narodnega telesa, kajti nasilno bi hoteli, ne upoštevajoč ljudske volje, izročiti te kraje v suženjstvo stari zati Italiji. V Parizu so sklepali brez nas, imeli so pred sabo štiri razmejitvene črte, katere so pred-

loži, izvedenci, ki so bili v teh krajih. Med stiri črtami, ki so jih predložili Svetu zunanjih ministrstev, je za nas sprejemljiva edino sovjetska Molotova črta, katere obsega vse naše kraje in v celoti zajema našo narodnostno mejo. Izmed ostalih treh je francoska nekako navidezno upoštevala gotove momente, ki se razločujejo od ostalih dveh črt ameriške in angleške. Toda vsakokrat je francoska Bidaultova črta skoz vsa krivična, kar ne upošteva niti gospodarskega niti etničnega in ne naravnega stanja. Le vzemimo primer Gorice in vas Steverjan in zapadna Brda. Gorice, ki je gospodarsko, kulturno in upravno središče, kamor se stekajo vse poti Soške in Vipavske doline, Krajske, Gorjske in Srednješke doline ter vaših sosednih Brd, je pariski sklep izročil Italiji. To je zločin proti naravi, proti pravici, zato od nje ne moremo odstopiti.

Tudi glede Trsta se stališče Jugoslavije v bistvu ni spreminilo. Tri točke, ki jih je tovariš Bebler iznesel pred omejeno komisijo, vsebujejo osnovna načela, ki predstavljajo zahtevo antifasističnega tržaškega prebivalstva: 1. avtonomnost tržaškega ozemlja; 2. demokratično samoupravni ustanov in 3. neločljiva povezanost in enotnost z Jugoslavijo.

Vse antifasistično ljudstvo Julijske krajine in Trsta spremlja tovariš Kardelj na mirovni konferenci v Parizu. Kot nesebičen zaveznik med zavezniki je naše ljudstvo pripravljeno, da bodo ostale zaveznice države slišale kile, ki se iz našega pravice in svobode žejnega ljudstva dviga do razsodnikov v njegovi stoletni pravici.

Maršal Tito v Dubrovniku govori o obnovitvi jugoslovanskih mest

Dubrovnik, 22. Tanjug. — Maršal Tito je sprejel predstavnike ljudske oblasti mesta Dubrovnik. V daljšem razgovoru so člani delegacije seznanili maršala Tita z najvažnejšimi vprašanji te pokrajine. Govorili so o vprašanju obnove mesta. Zlasti pa o zgraditvi novega vodnega sistema in o oskrbi mesta s ceno električne energije.

Maršal Tito je dejal, da bodo zgradili novo električno centralo, ki bo prejemala električno energijo iz drugih dalmatinskih postaj. Na vprašanje maršala Tita o stanju ribolova v teh krajih so delegati izjavili, da je ribolov za časa vojne utrpel veliko škodo zaradi uničenja ledij in drugih naprav.

Maršal Tito je obljubil zgraditvi novih ribolovnih ledij. Nako so delegati pomembno maršalu Titu o stanju vinogradništva in gojitvi oljk.

Na koncu je maršal Tito govoril o potrebi vzgojitve novih kadrov in med drugim dejal: "Hočemo vzgojiti nove kadre, ki naj vzgajajo nove generacije, v katerih bo vikorenjinjen patriotizem in ljubezen do nove FLRJ."

Vzajajamo jih, da bodo razumeli veliki pomen naših delovnih množic in naša nova stremeljenja. Predvsem pa bomo vzgojili našo mladino, ki se je izkazala v izvrševanju nalog, ki so pred nami in v prvi vrsti v graditvi naše nove države.

Ne bomo prenovili samo Zagreba, Ljubljane, Splita in Dubrovnik, pač pa tudi ostala mesta ter jih oskrbimo z najmodernejšimi ustanovami in napravami.

Pred nami ležijo težke naloge in za njihovo izvršitev je potrebno vestno in natančno sodelovanje vseh jugoslovanskih državljanov.

Zaklinjamo se, da bomo branili našo mejo

Mogočno protestno zborovanje v Renčah

Po vsej Gorški ljudstvo zboruje in ogorčeno protestira proti krivičnim sklepom, ki so jih sprejeli štirje veliki na pariski konferenci, ki cepijo in delijo našo sveto primorsko zemljo. Tako je bilo tudi v nedeljo, dne 21. julija, veličastno zborovanje bivših partizanov mirenškega okraja. Vsa bližnja okolica se ga je udeležila in odločno terjala svoje pravice. Ze v zgodnjih popoldanskih urah so se na trgu vstale povpreke partizanov in partizan, prepevali so borbene pesmi, ki so nas spominjale na junštvo in odločno borbo proti okupatorju in fašizmu. V požganih Renčah, ki so jih uničili naši sovražniki, ki se je zbrala več tisočglava množica. Na čelu povelje je bila godba in jugoslovanske zastave so pomonno plapolale, pa jih je množica burno pozdravljala.

Na trgu je spregovoril član okrajnega odbora ZPP za Miren, nato pa tov. Volja, tajnika okrajnega odbora ZAMJK za Miren, ki je slovesno izročila zastavo Zvezi primorskih partizanov, katero je podarila mladina mirenškega okraja. Med drugim je dejal:

„Naše zemlje ne pustimo deliti“

„Vam, hrabri borci in osvoboditelji naše svete primorske zemlje, članom Zveze primorskih partizanov, vam, našim osvoboditeljem, podarja mladina in znak priznanja za prapor za vaše zaslugi in opravljeno delo, za nadaljnjo spodbudo in borbenost v trenutku, ko se odloča usoda našega naroda, izročam vam zastavo v dneh, ko za zeleno

„Dejstvo je, da smo si Jugoslavijo pridobili sami s krvjo naših najboljših sinov. Danes pa barantajo, ali bomo ali ne bomo del te naše domovine. Mi, ki za časa teke borbe proti okupatorju nismo oklevali temveč bili vsak trenutek pripravljeni na žrtve, bomo isto storili tudi danes.“ Iz množice so se dvignili glasovi: „Branili bomo našo Primorsko, če bo treba, tudi s krvjo.“ Tako je, je nadaljeval tovariš Duje, „Branili jo bomo in se borili za poslednje pred naše zemlje. V tej borbi nismo sami. Za nami so vsi narodi Jugoslavije, ki se z nami vred zaklinjajo, da ne bodo sprejeli nobene meje, ki bi dajala naš narod tujim državam v novo suženjstvo.“

Kako nam si zamislimo svobodo brez Gorice, brez Sovodnje, brez Standerja in brez vseh tistih naših vasi, ki jih nekateri krivično izročajo tujcu — Italiji. Kako bi mogli mi, ki nas črta izroča v milost in nemilost tujcu, uživati svobodo? Saj bi nas boko zatiranje in preganjanje ljudi, ki so se prav tako kot mi borili za pridključitev k Jugoslaviji. Kakor so grobovi s sinovi teh vasi, tako so tudi grobovi onih iz vasi, ki nam jih hočejo odvzeti, posejani po naših gozdovih in dolinah. Vseenočnokrog so posledice velikih zločinov, požganih domov. Vsega tega ne moremo pozabiti. Zato se bomo borili z vsemi našimi silami, dokler ne dosežemo združitve z vsemi jugoslovanskimi brati.“

Ploščanje in aplavzi so spremljali govornika in bori so zagotavljali, da se bodo proti vsem krivicam vztrajno borili, če bo treba, tudi s puško v roki.

Okrog borcev in bork se je zbralo še mnogo ljudstva, ki je strnjeno in enotno pokazalo, da jim je pripravljeno slediti, kakor jim je sledilo v narodno osvobodilni borbi, in žrtvovati vse za dosego naših pravičnih ciljev.

Z zborovanja so bile odposlane resolucije mirovni konferenci v Parizu in tovarišu Kardelju.

Kako je postopala policija

Treba je poudariti, da je ljudstvo bilo disciplinirano in ni delo nobenega pouda civilni policiji in zveznijski vojski da nastopita. Kljub temu pa je, kot po navadi, civilna policija pojava iz Gorice, prišla na mesto zborovanja. Določilo se je čelo to, da se pedali strelj v znak brez vsakega vzkroka in da so s nasajenimi bajoneti na česti, ki pelje iz Steverjana v Kojsko, razganjali množico, ki se je udeležila ljudskega tabora. Pregrnili so z dvema kamiona pot v Steverjan, da bi preprečili dotok novih ljudskih množic, ki so želele izraziti svoj ogorčen protest v Steverjanu, ki ga je francoska črta prisodila Italiji. Izvedeno se bile aretacije proti tovarišem, ki so bili obločeni v svoje partizanske uniforme, katere so dobili za časa oborožene borbe proti okupatorju in fašizmu. S svojimi bojninimi tovariši je tako zaveznika vojaka postopala kot bi lahko samo s ujetniki ali s sovražnimi množicami, ki so se udeležila ljudskih partizanov, ki so se borili v dolgotrajni borbi, pravico do uniforme, ker uniformi jim je spomin in ljudstvo zato tako postopanje tembolj obojeja.

Samo Jugoslavija je za nas življenje

Med drugim je ljudski tabor v Steverjanu zgovorno dokazal, da se ljudska volja po svobodi ne da zadušiti, posebno ne danes, ko se odloča usoda junjskega brskega ljudstva. Brdi so bili enotni za časa najhujšega terorja in trpljenja, tako bodo ostali enotni in strnjeni vse do tle, dokler ne bodo pridključeni k svoji svobodni Federativni ljudski republiki Jugoslaviji. Samo Jugoslavija nta bo rešila, samo v Jugoslaviji je za nas življenje, — tako govore vna Brda.

Združeni pevski zbori so nastopali

Po govoru tov. Beltrama je nekli tovariši garibalbinske izrazli sliadarnost in sporočili pozdrave brateškega furianskega ljudstva. Kakor ob priložnosti, je več tisočglava množica tudi ob koncu zborovanja zapela narodno himno „Hej Slovanci“. Glas pesmi, kieli novi Jugoslaviji in maršalu Titu — svojem osvoboditelju, so se zili v en sam mogočn vtjek.

Sledili so nastopi pevskih zborov, ki so s svojimi partizanskimi in narodnimi pesmi napravili na poslušalce mogočen vtis duševne in duha, ki vladajo med našim ljudstvom.

Predsednik vsoslovanskega odbora v Brkem

Brško, 22. Tanjug. — V Brško je prišel predsednik vsoslovanskega odbora v Moskvi, general Aleksander Gundorov s člani odbora Dobrovoljskim in Stankovom. Gošte so na postaji priarčno sprejeli. General Gundorov je pozdravil mlado

Gottwald v Moskvi

Moskva, 22. Tass. — Klement Gottwald, predsednik češkoslovaške vlade in zunanji minister Jan Masaryk sta priselila 21. julija s svojim spremstvom v Moskvo.

Na letališču je Gottwald izjavil: „Naš obisk v Sovjetski zvezi ima namen utrditi mir med nami in ostalimi narodi. Prve naše besede, ko stopamo na tla našega drugega mesta Moskve, so besede vsakega Slovana, to je neizmerna hvalečnost za vse, kar so državljani Sovjetske zveze storili za osvoboditev češkoslovaške republike.“

Vsak češkoslovaški otrok dobro ve, da bi češkoslovaška republika rebiljeval izročil odklopanje Lava in Vašega modrega velikega voditelja Staljinu danes ne bila svobodna.

Zivel sem med Vami za časa domovinske vojne ter sem imel priločo opozoriti Vaša junaka dela med vojno in v miru. Mi skušamo danes izvesti program obnove naše države ter trdno verujemo v bratstvo in prijateljstvo med našima narodoma v tej novi miroljubni in ustvarjalni dobi.

Moskva, 22. Tass. — 20. julija se je maršal Stalin predsednik ministrskega sveta ZSSR razgovarjal s Gottwaldom. Razgovor je prisostvoval Molotov.

Neznosni položaj antifasističnega prebivalstva Trsta

Pariz, 22. — List „France Nouvelle“ posvečuje članek težkemu položaju demokratičnega in antifasističnega prebivalstva Trsta. Krivdo za današnji neznosni režim pripisuje odredbi, ki je ukinila svobodno izbrane ljudske oblasti.

Casopis ugotavlja, da so razpustili po ljudstvu demokratično izbrana predstavništva in ponovno vpekljal fasistične zakone iz leta 1943. Ustavili so čiljenje in so silno pomustili napram sugam bivšega Mussolinijevega fasizma.

Casopis pše o nasilnih civilne policije, o mučenju demokratov na policiji in navaja imena znanih fašistov, ki služijo še vedno v upravi in na drugih mestih, ter zaključuje, da je Trst postal prebivališče jugoslovanskih in italijanskih fašistov.

Tisoč tistih vrag svoje delo, ker jim je zajamčeno nekasovanje. Ugotavlja, da ti vrh svoje pred-

vojno delovanje, ker zavzemajo vodilna mesta v mestnih šolah, na sodiščih, v bankah itd.

Pravica Albanije do udeležbe na mirovni konferenci

Tirana, 22. Tanjug. — V zvezi z bližnjo mirovno konferenco v Parizu je predsednik albanske vlade Enver Hodža poslal predstavnika francoske vlade in zunanjemu ministru Georgesu Bidaultu brzojavko, v kateri poudarja pravico Albanije, da jo povablja na to konferenco, lejer bo z ostalimi demokratičnimi državami lahko sodelovala pri gradnji mira in postavljanju vprašanja, ki je neposredno zadevajo.

Albanija zahteva, pravi brzojavka, pravico, ki si jih je priborila s junjsko borbo svojega naroda proti fašizmu in s težkimi številnimi žrtvami.

